

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030101

DOM
2022-12-28
Stockholm

Mål nr
B 5702-22

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 12 april 2022 i mål nr B 901-21, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande och motpart (Åklagare)

Överåklagare Anders Jakobsson
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren

Klagande och motpart (Tilltalad)

Frida HELENA Gunnsdotter Hotza, 19730424-7146
Sekretess, se Partsbilaga sekretess

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107
102 23 Stockholm

SAKEN

Dataintrång m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom endast på så sätt att hovrätten dömer Helena Hotza för ytterligare ett fall av dataintrång enligt 4 kap. 9 c § första stycket brottsbalken den 19 mars 2019.
2. Det som tingsrätten har beslutat om sekretess ska fortsätta att gälla.
3. Sekretessbestämmelsen i 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifterna i partsbilagan till hovrättens dom.
4. Johan Eriksson får ersättning av staten med 7 660 kr. Av beloppet avser 6 128 kr arbete och 1 532 kr mervärdesskatt. Staten ska slutligt stå för den kostnaden.

Dok.Id 1887383

Postadress	Besöksadress	Telefon	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00	måndag – fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80	09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se	
		www.svea.se	

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten ska bifalla åtalet i dess helhet och döma Helena Hotza för dataintrång vid ytterligare sju tillfällen samt bestämma påföljden till villkorlig dom. I hovrätten har åklagaren förtydligat att gärningen den 14 april 2020 har avsett en slagning på *Alexander M.*

Helena Hotza har yrkat att hovrätten ska frikänna henne från åtalet i dess helhet.

Parterna har motsatt sig varandras ändringsyrkanden.

Hovrätten har avgjort målet utan huvudförhandling.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Utredningen är i huvudsak densamma i hovrätten som i tingsrätten. Därutöver har Helena Hotza åberopat ett dokument från Polismyndigheten benämnt Rapport effektivisering av utredningsverksamhet gällande dataintrång. Åklagaren har även klargjort vilka handlingar som utgör den promemoria som åberopats till stöd för åtalen gällande dataintrång.

Vad gäller åtalet för brott mot tystnadsplikt gör hovrätten inte några andra bedömningar än de som tingsrätten har gjort. Tingsrättens dom ska därför inte ändras i den delen.

Avseende åtalet för dataintrång har tingsrätten i sin dom utförligt redovisat de rättsliga utgångspunkterna för sin bedömning och redogjort för de i målet aktuella straffbestämmelserna. Med dessa utgångspunkter har tingsrätten gjort bedömningen att Helena Hotzas slagningar på anhöriga har utgjort dataintrång i objektiv mening och att hon har haft erforderligt uppsåt till gärningarna. Hovrätten instämmer i den bedömningen. Vad som har framkommit i hovrätten föranleder inte någon annan slutsats. Gärningarna ska var och en rubriceras som dataintrång. Tingsrättens dom ska därför inte ändras i dessa delar.

När det gäller åtalet beträffande de sju fall av dataintrång som enligt gärningspåståendet avsett slagningar på uppdrag av en släkting konstaterar hovrätten inledningsvis att det är utrett att Helena Hotza, på angiven tid och plats, har gjort slagningar på de personer som åklagaren påstått. Därutöver gör hovrätten följande bedömningar.

Det är klarlagt att Helena Hotza chattade med en till henne närstående kvinna strax innan hon gjorde slagningen på Drazen V den 19 mars 2019. Den åberopade konversationen ger starkt stöd för påståendet att Helena Hotza gjorde slagningen efter begäran av den närstående kvinnan. Helena Hotzas invändning om att den närstående i sammanhanget var att betrakta som uppgiftslämnare, vars uppgifter hon mottog och vidareförmedlade inom ramen för sina arbetsuppgifter, har framstått som vag och motsägs av innehållet i konversationen. Enligt hovrätten har åklagaren lagt fram tillräcklig utredning för att beviskravet ska vara uppfyllt såvitt avser att slagningen inte har varit nödvändig för att genomföra en viss arbetsuppgift. Helena Hotzas uppgifter förändrar inte bevisvärdet av åklagarens bevisning. Helena Hotza måste ha insett att hon genom sitt agerande olovligen beredde sig tillgång till uppgifter i enlighet med gärningspåståendet. Åtalet är därmed styrkt även i denna del. Gärningen ska rubriceras på det sätt som åklagaren har gjort gällande.

Även gällande slagningarna den 14 juni 2019 och den 14 april 2020 har framkommit omständigheter som är besvärande för Helena Hotza. Det har inte kunnat klarläggas vilka presumtivt tjänsterelaterade arbetsuppgifter som slagningarna skulle ha utgjort ett led i. Att slagningarna skulle ha föranletts av att Helena Hotza erhållit upplysningar på det sätt som hon berättat vinner inget stöd av utredningen i övrigt. Det kan heller inte bortses från det vidare sammanhang i vilket slagningarna har gjorts. Därvid ska framhållas att flera av de slagningar på anhöriga som Helena Hotza döms för har skett i syften som framstår som tvivelaktiga. Det gäller särskilt slagningarna på en till henne närstående man, som hon har gjort i omedelbar anslutning till att olika polisiära åtgärder vidtogs mot honom. Emellertid har det inte lagts fram någon utredning om de närmare omständigheterna kring de av åklagaren påstådda uppdragen, exempelvis vad uppdragen mer konkret skulle ha innefattat. Det är därmed inte tillförlitligen utrett att slagningarna i fråga har skett på uppdrag av annan och att dessa inte varit nödvändiga

för genomförandet av en viss arbetsuppgift. Tingsrättens dom ska därför fastställas i dessa delar.

Sammanfattningsvis ska Helena Hotza alltså dömas för dataintrång vid ett ytterligare tillfälle utöver vad tingsrätten har funnit henne skyldig till, dvs. vid sammanlagt 25 tillfällen.

Den omständigheten att Helena Hotza döms för ytterligare ett fall av dataintrång påverkar inte straffvärdet, som i enlighet med vad tingsrätten har kommit fram till motsvarar ett kortare fängelsestraff. På de skäl tingsrätten har anfört ansluter sig hovrätten även till bedömningen att påföljden kan bestämmas till dagsböter. Tingsrättens dom ska därför inte ändras i fråga om påföljd.

Med hänsyn till utgången i hovrätten samt Helena Hotzas personliga och ekonomiska förhållanden ska kostnaden för försvararen även här stanna på staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2023-01-25

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anne Mellqvist och Henrik Matz samt tf. hovrättsassessorn Erik Silvé Möller, referent.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 1

DOM
2022-04-12
meddelad i
Stockholm

Mål nr: B 901-21

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Zybe HELENA Hotza, 19730424-7146
Sekretess, se Partsbilaga sekretess

Offentlig försvarare:

Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107
102 23 Stockholm

Åklagare

Överåklagare Anders Jakobsson
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren
205 90 Malmö

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Dataintrång, 4 kap 9 c § 1 st brottsbalken
2018-03-15 -- 2020-12-09 (24 tillfällen)
2. Brott mot tystnadsplikt, 20 kap 3 § 1 st brottsbalken
2020-04-14

Åtal som den tilltalade frikänns från

Dataintrång, 4 kap 9 c § 1 st brottsbalken
2019-03-19 -- 2020-04-14 (7 tillfällen)

Påföljd m.m.

Dagsböter 100 om 350 kr

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Scheelegatan 7
Telefon
08-561 651 40

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

E-post
stockholms.tingsratt.avdelning1@dom.se
Webbplats
www.stockholmstingsratt.se

Sekretess

1. Med stöd av 43 kap. 5 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) förordnar tingsrätten att sekretessen enligt 35 kap. 12 § samma lag ska bestå i målet för de uppgifter om enskilda förhållanden som lagts fram vid huvudförhandling inom stängda dörrar som upptagits på ljudfil, för den redovisning av dessa uppgifter som lämnats i domsbilaga 2 samt för de uppgifter som finns i protokollsbilagan till förundersökningsprotokollet (aktbil. 13 s. 29-229) och tillägsprotokollet till förundersökningsprotokollet (aktbil. 14 s. 5-16).

2. Sekretessen enligt 22 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för Helena Hotzas adressuppgifter ska bestå i målet. Detta innefattar uppgifterna i Partsbilaga sekretess.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

Johan Eriksson får ersättning av staten med 37 700 kr. Av beloppet avser 28 840 kr arbete, 1 320 kr tidsspillan och 7 540 kr mervärdesskatt. Staten ska stå för kostnaden.

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Helena Hotza ska dömas för brott mot tystnadsplikt enligt 20 kap. 3 § 1 st brottsbalken och dataintrång vid 31 tillfällen enligt 4 kap. 9 c § 1 st brottsbalken samt angett de gärningsbeskrivningar som framgår av domsbilaga 1.

Helena Hotza har bestritt att hon gjort sig skyldig till brott. Hon har vidgått att hon i och för sig handlat på det sätt som åklagaren gjort gällande, men bestritt ansvar på den grunden att hon utfört alla handlingar inom ramen för sitt arbete och med övertygelse om att hon haft rätt till det.

UTREDNINGEN

Under huvudförhandlingen har Helena Hotza hörts. På åklagarens begäran har hållits vittnesförhör med Kristina Eilert och Mikael Arle. Åklagaren har även åberopat omfattande skriftlig bevisning.

Helena Hotza har i förhör under huvudförhandlingen berättat att hon arbetat som polis sedan 2001. Hon har arbetat med utredningar och under senare år med underrättelseverksamhet. Hon har vidare berättat att hon har genomgått polisutbildningen och att hon känner till reglerna i polislagen. Tingsrätten redovisar vissa sekretessbelagda delar av utredningen som rör Helena Hotzas arbete i domsbilaga 2.

DOMSKÄL**Åtalet avseende brott mot tystnadsplikt***Rättsliga utgångspunkter*

Den som röjer en uppgift som han eller hon är skyldig att hemlighålla enligt bl.a. lag eller annan författning döms enligt 20 kap. 3 § för brott mot tystnadsplikt till böter

eller fängelse i ett år. Den som av oaktsamhet begår en sådan gärning ska, om brottet är ringa, inte dömas till ansvar.

Vid prövningen gäller, liksom i andra brottmål, att det för en fällande dom krävs att domstolen genom den utredning som lagts fram finner det ställt utom rimligt tvivel att den åtalade har begått den gärning som åklagaren påstår.

Tingsrättens bedömning

I målet är utrett att Helena Hotza den 14 april 2020 till sin systerdotter skickat en skärmbild av vilken det framgick uppgifter om en persons (född 19711102) förekomst i misstankeregistret, Polismyndighetens allmänna spaningsregister och signalementsregister samt Tullverkets underrättelseregister brottsbekämpning. Uppgifterna omfattas av sekretess enligt lagen (1988:621) om misstankeregister och enligt 35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Helena Hotza har berättat om bakgrunden till händelsen, vilket återges i korthet i domsbilaga 2. Den omständigheten att hon i samband med händelsen fått tillåtelse att skicka ett foto gör inte att hon kan anses ha haft tillåtelse att lämna ut sekretessbelagda uppgifter ur registren till sin systerdotter. Tingsrätten anser därmed att Helena Hotza, genom att skicka den aktuella skärmbilden som innehöll uppgifter ur registren, olovligen har röjt uppgifter som hon har varit skyldig att hemlighålla.

Tingsrätten går över till att pröva om Helena Hotza har handlat med uppsåt. Helena Hotza har angett att hon var medveten om att informationen i registren omfattas av sekretess och att sådana uppgifter generellt sett inte ska lämnas ut till personer utanför Polismyndigheten. Tingsrätten konstaterar att det genom Helena Houtzas egna uppgifter är utrett att hon känt till att uppgifterna i de aktuella registren omfattas av sekretess och inte får röjas. Hon har därmed agerat med uppsåt. Den omständigheten att hon i en annan tjänst många år tidigare uppmanats att hantera uppgifter på det sätt som anges i domsbilaga 2 ändrar inte tingsrättens bedömning. Inte heller den

omständigheten att hon hade tillåtelse att skicka ett foto gör att hon kan undgå ansvar för att ha röjt uppgifter ur de sekretessbelagda registren.

Helena Hotza ska därmed dömas för brott mot tystnadsplikt i enlighet med åklagarens gärningspåstående.

Åtalet avseende dataintrång

Rättsliga utgångspunkter

Den som olovligen bereder sig tillgång till uppgift som är avsedd för automatiserad behandling döms enligt 4 kap. 9 c § brottsbalken för dataintrång till böter eller fängelse i högst två år. Det som är straffbelagt är själva intrånget och bestämmelsen förutsätter inte att intrånget sker i visst syfte, exempelvis för att hämta information eller för att åstadkomma skada.

Regler för användning av polisens IT-system finns i Polismyndighetens riktlinjer för säkerhet avseende informationsbehandling med stöd av it (PM 2017:4). Av punkten 7.1 framgår att IT-systemen endast får användas när det är nödvändigt för att genomföra en viss arbetsuppgift och att det ska vara sannolikt att användandet i det enskilda fallet är till nytta för arbetets genomförande.

Förtroendet för rättskipningen kräver att befattningshavare inom rättsväsendet handlar och uppträder på ett sådant sätt att det inte uppkommer sakligt grundade misstankar om bristande objektivitet vid utförandet av arbetsuppgifterna. Enligt 7 § polislagen (1984:387) gäller regler om jäv som innebär att en polisman eller annan anställd vid Polismyndigheten inte får besluta om eller vidta en åtgärd i brottsbekämpande verksamhet om det finns omständigheter som enligt 4 kap. 13 § rättegångsbalken skulle utgöra jäv mot domare. Bestämmelsen i 7 § polislagen omfattar allt beslutsfattande och alla åtgärder i polisens brottsbekämpande verksamhet (jfr prop. 2014/15:94 s. 92ff och Berggren & Munck, Polislagen (4 mars 2022, JUNO) kommentaren till 7 §). I 4 kap. 13 § rättegångsbalken uppräknas i tio punkter när jäv

Avdelning 1

anses föreligga. I de nio första punkterna anges fall då en person p.g.a. jäv utesluts från handläggningen av en fråga till följd av sin ställning i förhållande till någon av parterna eller till saken. Det gäller enligt andra punkten bl.a. om personen står i viss närmare familjerelation till en part, t.ex. genom giftermål eller släktskap. I tionde punkten finns en generalklausul som utesluter handläggning av ett mål om det annars föreligger en särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans eller hennes opartiskhet i målet.

Punkten 7.1. i Polismyndighetens PM 2017:4 ska tillämpas tillsammans med reglerna om jäv. Det innebär att en slagning i polisens IT-system inte kan vara tjänsterelaterad om det föreligger jäv eftersom en polisman i en sådan situation inte ska handlägga eller vidta åtgärder i det aktuella ärendet. (Se Stockholms tingsrätts dom den 17 februari 2017 i mål B 1588-16 och Borås tingsrätts dom den 29 oktober 2019 i mål B 303-19).

Vid prövningen av om Helena Hotza gjort sig skyldig till brott vid de tillfällen som åklagaren angett gäller, som angetts ovan beträffande den första åtalspunkten, att det för en fällande dom krävs att domstolen genom den utredning som lagts fram finner det ställt utom rimligt tvivel att den åtalade har begått de gärningar som åklagaren påstår.

Tingsrättens bedömning

Det är genom utredningen i målet klarlagt att Helena Hotza berett sig tillgång till uppgifter som är avsedda för automatiserad behandling genom att göra slagningar på de personer och objekt samt i de register som anges i åklagarens gärningsbeskrivning.

Helena Hotza har angett att samtliga slagningar utförts i tjänsten oavsett om de gjorts under ordinarie arbetstid eller inte. Hon har också förklarat att det inte finns någon rutin enligt vilken man ska kontakta sin chef om man vidtar åtgärder utanför ordinarie arbetstid. Genom förhören med Kristina Eilert och Mikael Arle har framkommit att det är vanligt förekommande att poliser blir kontaktade utanför ordinarie arbetstid. Mot denna bakgrund anser tingsrätten att det inte är bevisat att Helena Hotza utfört

Avdelning 1

någon av de aktuella slagningarna utom arbetstid. Vid den fortsatta prövningen utgår tingsrätten därför från att Helena Hotza har gjort slagningarna under arbetstid.

Tingsrätten behandlar i det följande de angivna slagningarna under fyra rubriker.

Slagningar den 15 mars 2018, 6 april 2018, 17 augusti 2018, 25 december 2018, 23 juni 2019, 11 februari 2020, 12 februari 2020, 25 februari 2020, 2 mars 2020, 24 april 2020, 4 juni 2020, 23 juni 2020, 21 juli 2020, 31 augusti 2020, 1 september 2020, 8 september 2020, 10 november 2020, 27 november 2020 och 9 december 2020

När det gäller slagningarna den 15 mars 2018, 6 april 2018, 17 augusti 2018, 25 december 2018, 23 juni 2019, 11 februari 2020, 12 februari 2020, 25 februari 2020, 2 mars 2020, 24 april 2020, 4 juni 2020, 23 juni 2020, 21 juli 2020, 31 augusti 2020, 1 september 2020, 8 september 2020, 10 november 2020, 27 november 2020 och 9 december 2020 har Helena Hotza vidgått att hon gjort slagningarna.

Tingsrätten anser, mot bakgrund av vad som angetts ovan beträffande tillämpningsområdet för 7 § polislagen, att Helena Hotzas slagningar utgör sådana åtgärder i brottsbekämpande verksamhet som omfattas av jävsbestämmelsen.

Åklagaren har angett att slagningarna avser personer som är släktingar till Helena Hotza. Helena Hotza har bekräftat de faktiska uppgifter som åklagaren har angett om familjeband och förklarat att hon har haft mindre eller, i vissa fall, mycket liten kontakt med personerna. Tingsrätten anser, trots att kontakten i vissa fall varit begränsad, att samtliga aktuella personer är att anse som närstående till Helena Hotza och därmed omfattas av jävsbestämmelsen i 4 kap. 13 § rättegångsbalken. Helena Hotza skulle därför inte ha vidtagit åtgärder som innefattar slagningar på de personerna.

Tingsrätten anser sammanfattningsvis att Helena Hotza olovligen har berett sig tillgång till uppgifter i de IT-system som åklagaren angett vid nu aktuella tillfällen. Tingsrätten går över till att pröva frågan om Helena Hotza har agerat med uppsåt.

Avdelning 1

Helena Hotza har angett att hon visserligen känner till de jävsbestämmelser som gäller för poliser men att hon inte fattat några beslut, såsom att hålla förhör eller gripa någon, i samband med de aktuella slagningarna och därför inte ansett sig jävig. Hon har även, som redovisas i domsbilaga 2, berättat att hon tidigare uppmanats att hantera uppgifter på visst sätt.

En grundläggande princip inom straffrätten är att missuppfattningar och okunnighet rörande straffbestämmelser inte fritar från ansvar. I detta avseende bör högre krav ställas på poliser i tjänsteutövningen än på gemene man.

Åklagaren har åberopat en PM, i vilken det framgår att Helena Hotza i samband med att hon loggat in i polisens IT-miljö mötts av en varningstext där det anges att ”du endast får använda [de IT-system som du fått åtkomst till] när det är nödvändigt för att utföra en viss arbetsuppgift samt att informationssökning som inte är tjänsterelaterad, ex. slagning på sig själv, informationssökningar där du saknar engagemang eller inte behöver för att utföra en viss arbetsuppgift är inte tillåtet och kommer att utredas.”

Tingsrätten konstaterar att Helena Hotza känt till jävsbestämmelserna i polislagen och att hon vid varje inloggning i IT-systemen mötts av en varningstext. Mot denna bakgrund och då Helena Hotza är en mycket erfaren polis som innehaft olika tjänster inom polisen, kan det hållas för visst att hon haft kännedom om att jävsreglerna inte bara omfattar beslut i samband med förhör eller gripanden och i liknande situationer utan avser alla åtgärder i polisens brottsbekämpande verksamhet. Den omständigheten att hon i en annan tjänst många år tidigare uppmanats att hantera uppgifter på det sätt som anges i domsbilaga 2 ändrar inte tingsrättens bedömning. Inte heller den omständigheten att varken Kristina Eilert eller Mikael Arle särskilt har undervisat Helena Hotza om jävsreglerna gör att hon kan undgå ansvar.

Slagningar den 19 mars 2019

Åklagaren har vidare angett att slagningarna den 19 mars 2019 och den 14 juni 2019 gjordes på uppdrag av en släkting till Helena Hotza. Helena Hotza har bestritt detta

och berättat att hon av en släkting fick uppgift om att en person var försvunnen samt att hon då tittade i olika register och per telefon kontaktade poliskollegor i en annan del av Sverige. Helena Hotza har vidare angett att hon inte lämnat ut uppgifter till någon annan.

Av de chattar som åklagaren åberopat framgår att Helena Hotza fått en fråga av en släkting om hur man tar reda på om en person sitter anhållen eller häktad. Av en PM som åklagaren åberopat framgår att Helena Hotza därefter gjort slagningar på en person i olika IT-system. Av den åberopade bevisningen framgår dock inte att Helena Hotza har gjort slagningarna på uppdrag av sin släkting eller att hon lämnat ut någon uppgift till denne. Enligt tingsrättens mening kan det inte uteslutas att Helena Hotza, som hon själv beskrivit, mot bakgrund av frågan hon fick gjorde slagningar som skulle kunna användas i underrättelseverksamheten. Det är därmed inte bevisat att Helena Hotza gjorde slagningarna den 19 mars 2019 på uppdrag av en släkting eller att slagningarna inte har varit nödvändiga för att utföra hennes arbetsuppgifter och därmed gjorts olovligen.

Slagningar den 14 juni 2019

Åklagaren har angett att Helena Hotza den 14 juni 2019 gjorde slagningar på fem personer på uppdrag av en släkting till henne. Helena Hotza har bestritt detta och angett att hon gjorde slagningarna efter att en släkting berättat om en person som ägnar sig åt brottslig verksamhet. Hon har angett att hon inte lämnade ut några uppgifter till sin släkting samt att hon i samband med de slagningar hon gjorde skickade uppgifter vidare inom polisen, men att uppgifterna senare kan ha gallrats.

Åklagarens uppgifter om att det inte funnits underrättelseanteckningar eller liknande underlag som indikerar att slagningarna har varit nödvändiga för Helena Hotzas arbetsuppgifter stöds inte av någon bevisning i målet. Av den åberopade bevisningen framgår inte heller att Helena Hotza lämnat ut någon uppgift från registren till sin släkting. Enligt tingsrättens mening kan det inte uteslutas att Helena Hotza, som hon själv beskrivit, använt uppgiften hon fick del av för att göra slagningar som sådan

kunde användas i underrättelseverksamheten. Det är därmed inte bevisat att Helena Hotza gjorde slagningarna den 14 juni 2019 på uppdrag av en släkting eller att slagningarna inte har varit nödvändiga för att utföra hennes arbetsuppgifter och därmed gjorts olovligen. Helena Hotza ska därför inte heller fällas till ansvar i denna del.

Slagning den 14 april 2020

Tingsrätten har, som anges ovan beträffande åtalet för brott mot tystnadsplikt, funnit utrett att Helena Hotza efter slagning i polisens register den 14 april 2020 röjt uppgifter som hon har varit skyldig att hemlighålla. Helena Hotza har angett att hon gjorde den aktuella slagningen på uppdrag av en kollega. Hennes uppgift har inte motbevisats av åklagaren. Helena Hotza ska därmed inte fällas till ansvar i denna del.

Påföljd

Straffvärdet för den samlade brottsligheten motsvarar ett kortare fängelsestraff.

Helena Hotza är tidigare ostraffad. Tingsrätten har inhämtat ett yttrande från Polismyndighetens personalansvarsnämnd av vilket det framgår att Helena Hotza kommer att skiljas från sin anställning om hon döms i huvudsak i enlighet med åtalet. Personalansvarsnämnden anger vidare att Helena Hotza inte kommer att skiljas från sin anställning om hon döms för oaktsamt brott mot tystnadsplikt och/eller ett mindre antal fall av dataintrång.

Helena Hotza döms nu för uppsåtligt brott mot tystnadsplikt samt för dataintrång vid ett stort antal tillfällen. Eftersom det kan antas att Helena Hotza på grund av den brottslighet hon nu döms för kommer att bli uppsagd från sin anställning ska detta beaktas vid straffmätningen. Påföljden bestäms därför till dagsböter.

Övrigt

Eftersom Helena Hotza döms för brott med fängelse i straffskalan ska hon betala en avgift till brottsofferfonden.

Försvarens yrkande om ersättning är skäligt. När domstolen tar ställning till frågan om återbetalningsskyldighet för den tilltalade bör detta ske med beaktande av den påföljd som bestämts för brottet på så sätt att betalningsskyldigheten och påföljden tillsammans utgör en lämplig reaktion för brottet. Tingsrätten anser, med hänsyn till vad som sagts ovan om att Helena Hotza kommer skiljas från sin anställning, att det finns skäl att förordna att staten ska stå för kostnaden för försvaret.

Med stöd av 43 kap. 5 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) förordnar tingsrätten att sekretessen enligt 35 kap. 12 § samma lag ska bestå i målet för de uppgifter om enskilda förhållanden som lagts fram vid huvudförhandling inom stängda dörrar som upptagits på ljudfil, för den redovisning av dessa uppgifter som lämnats i domsbilaga 2 samt för de uppgifter som finns i protokollsbilagan till förundersökningsprotokollet (aktbil. 13 s. 29-229) och tillägsprotokollet till förundersökningsprotokollet (aktbil. 14 s. 5-16). Vidare ska sekretessen enligt 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för Helena Hotzas adressuppgifter bestå i målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 3 (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ges in till tingsrätten senast den 3 maj 2022. Prövningstillstånd krävs.

Magdalena Hägg Bergvall

I avgörandet har chefsrådmannen Magdalena Hägg Bergvall samt nämndemännen Erica Jonvallen, Ulrikah Reihls och Christian Törnros (skiljaktig) deltagit.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT

DOM
2022-04-12

Mål nr: B 901-21

Avdelning 1

Skiljaktig mening

Nämndemannen Christian Törnrös är skiljaktig och anför följande. Jag anser att Helena Hotza har begått brott mot tystnadsplikt den 14 april 2020 av oaktsamhet, som inte är ringa. Överröstad i denna del är jag enig med majoriteten i samtliga övriga frågor.

ÅKLAGARMYNDIGHETEN
Särskilda åklagarkammaren

Överåklagare Anders Jakobsson

Stämningsansökan

2022-01-21

Bilaga 1

Sida 1(5)
Handling 107

Ärende AM-143283-20
Handläggare 820-P-11

Ange dessa uppgifter vid kontakt med myndigheten

Stockholms tingsrätt
B 901-21

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 1

INKOM: 2022-01-21
MÅLNR: B 901-21
AKTBIL: 11

Stämningsansökan

Tilltalade

Zybe Helena Hotza (19730424-7146)
Företräds av advokat Johan Eriksson.

Ansvarsyrkanden m.m.

1 BROTT MOT TYSTNADSPLIKT

0150-K4215-20

Polisinspektör Helena Hotza har olovligen och uppsåtligen röjt uppgifter avseende en person född 19711102 förekomst i misstankeregistret, Polismyndighetens spaningsregister och signalementsregister samt Tullverkets underrättelseregister brottsbekämpning.

Dessa uppgifter har hon varit pliktig att hemlighålla enligt lag (1998:621) om misstankeregister och enligt 35 kap. 1 § Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Røjandet har skett genom att Helena Hotza skickat ett skärmsklipp innehållande nämnda uppgifter till sin systers dotter, född 1986.

Detta hände i Stockholm, Stockholms stad den 14 april 2020.

Lagrum: 20 kap 3 § 1 st brottsbalken

Muntlig bevisning

Förhör med den tilltalade **Helena Hotza** som förnekar brott.

Övrig bevisning

PM avseende mobiltömning av 19711102:s mobil, skärmsklipp och chat (se sid 11-12 och 43 i fu prot samt sid 74-75 och 116-117 i protokollbilagan).
Till styrkande av tystnadspliktsbrottet.

2 DATAINTRÅNG

0150-K4215-20

Polisinspektören Helena Hotza har olovligen och uppsåtligen berett sig tillgång till uppgifter som är avsedda för automatiserad behandling genom att göra slagningar på släktingar och på uppdrag av en släkting göra slagningar på personer i polisens IT-system PMF (Polisens multifråga), PIL (Polisens informationslösning), RES (Resehandlingssystem), ASP (allmänna spaningsregistret), TURBO (Tullverkets underrättelseregister brottsbekämpning), MR (misstankeregistret), BR (belastningsregistret), DURTVÅ (Polismyndighetens IT-stöd för brottsutredning och tvångsmedelshantering) och SURFA2 (Polismyndighetens underrättelsesystem).

Slagningarna har inte varit nödvändiga för att genomföra en viss arbetsuppgift.

Det hände vid 31 tillfällen under perioden den 15 mars 2018 till den 9 december 2020 i Stockholm, Stockholms stad enligt nedan

Brottstid	Personer/objekt	IT-system
2018-03-15	Alexandra V, född 1986, anhängig	PMF
2018-03-15	Petar V, född 1949, anhängig	PMF
2018-03-15	Vera S, född 1953, anhängig	PMF
2018-03-15	Vuk V, född 1988, anhängig	PMF
2018-04-06	Vuk V, född 1988, anhängig	PMF
2018-08-17	Vuk V, född 1988, anhängig	PMF
2018-12-25	Dajana, född 1987, anhängig	PMF
2018-12-25	Filippa V, född 2014, anhängig	PMF
2018-12-25	Vuk V, född 1988, anhängig	PMF, BR, TURBO, ASP
2019-03-19	Drazen V, född 1975, uppdragsslagning	PIL, PMF, MR, BR, DURTVÅ, SURFA2
2019-06-14	Bella P H, född 2017, uppdragsslagning	PMF
2019-06-14	Darius P, född 1990, uppdragsslagning	PMF, BR
2019-06-14	Nelu P, född 1984, uppdragsslagning	PMF
2019-06-14	Pontus H, född 1986, uppdragsslagning	PMF
2019-06-14	Valentin P, född 1988, uppdragsslagning	PMF, RES
2019-06-23	Simeon H, född 1977, anhängig	PMF
2020-02-11	Mirza N, född 1989, anhängig	PMF, MR, BR, ASP, SURFA2
2020-02-12	I ärendet 5000-K182239-20 omnäms Mirza N, född 1989, anhängig	DURTVÅ
2020-02-25	Fordonet LEN 266, registrerad på Mirza N, född 1989, anhängig	SURFA2, PMF
2020-03-02	Mirza N, född 1989, anhängig	SURFA2
2020-04-14	Alexandra M, född 1971, uppdragsslagning	PMF
2020-04-24	Vuk V, född 1988, anhängig	PMF
2020-06-04	Hotza, anhängig	SURFA2
2020-06-23	Fordonet OKU 222, registrerad på Vera S, född 1953, anhängig	PMF
2020-07-21	Fordonet TAD 269, registrerad på Petar V, född 1949, anhängig	PMF
2020-08-31	Mirza N, född 1989, anhängig	SURFA2, PMF, MR, BR
2020-09-01	Dokumentet 1186144 och 1225371. I dokumenten omnäms Mirza N, född 1989, anhängig	SURFA2
2020-09-08	Hotza, anhängig	SURFA2
2020-11-10	Ärendena 5000-K1552734-19, 5000-K382852-17, 5000-K636676-20, Mirza N, född 1989, anhängig	DURTVÅ, SURFA2, PMF, MR
2020-11-27	Simeon H, född 1977, anhängig	DURTVÅ, Filip

2020-12-09	Ärendet 5000-K1432648-20, Simeon H, född 1977, anhörig	DURTVÅ
------------	---	--------

Lagrum: 4 kap 9 c § 1 st brottsbalken

Muntlig bevisning

1. Förhör med vittnet **Kristina Eilert** om Helena Hotzas arbetsuppgifter och vilken utbildning man får hos polisen när det gäller dataslagningar på släktingar och att det inte är tillåtet att göra dataslagningar på släktingar samt inte heller är tillåtet att skicka information från Polismyndighetens IT-system till släktingar, för att styrka brotten under åtalspunkterna 1 och 2 .

Presentationsform: förhör vid huvudförhandlingen.

2. Förhör med vittnet **Mikael Arle** om Helena Hotzas arbetsuppgifter och vilken utbildning man får hos polisen när det gäller dataslagningar på släktingar och att det inte är tillåtet att göra dataslagningar på släktingar samt inte heller är tillåtet att skicka information från Polismyndighetens IT-system till släktingar, för för att styrka brotten under åtalspunkterna 1 och 2 .

Presentationsform: förhör vid huvudförhandlingen.

Övrig bevisning

Polismyndighetens riktlinjer för säkerhet avseende informationsbehandling med stöd av it (PM 2017:4) (se sid 44-45 i förundersökningsprotokollet). Av avsnitt 7.1. framgår att polisens IT-system får användas endast när det är nödvändigt för att genomföra en viss arbetsuppgift. Till styrkande av att de aktuella slagningarna som Helena Hotza genomfört i Polisens IT-system varit olovliga.

Bild på den säkerhetsinformation som visas på skärmen varje gång polisman loggar in på sin dator (se sid 111-112 i protokollbilagan). Av bilden på sid 112 i fu-prot framgår bl.a. att de anställda dagligen påminns om vad som gäller vid användandet av Polisens IT-system. Till styrkande av uppsåt.

Chattar (se sid 21-25 och sid 43 i fu-prot) och PM (se sid 71-75 samt 15-117 i protokollbilaga). Till styrkande av att Helena Hotza genomfört otillåtna slagningar i Polisens IT-system på uppdrag av en släkting den 19 mars 2019, den 14 juni 2019 och den 14 april 2020 och att hon den 14 april 2020 lämnat ut sekretessbelagda uppgifter till en släkting .

Analys av dataslagningar (se sid 135-142 och sid 165 i protokollbilaga). Till styrkande av att Helena Hotza genomfört otillåtna slagningar i Polisens IT-system på uppdrag av en släkting den 19 mars 2019, den 14 juni 2019 och den 14 april 2020 och att hon den 14 april 2020 lämnat ut sekretessbelagda uppgifter till en släkting.

Analys av dataslagningar (se sid 107-222 och 224-227 i protokollbilagan). Till styrkande av att Helena Hotza vid 31 tillfällen genomfört otillåtna slagningar i Polisens IT-system på anhöriga och andra personer.

Handläggning

1. Brottet under punkten 1 brott mot tystnadsplikt preskriberas den 15 april 2022 varför det är vikt att den åtalade skyndsamt får del av åtalet.

2. Målet är åklagarbundet varför det hemställs att kontakt tas med åklagaren innan tidpunkt för huvudförhandling bestäms.

3. Vid Åklagarmyndigheten råder sekretess jämlikt 35 kap 1 § Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) för uppgifter i protokollbilagorna. Det hemställs att rätten förordnar att sekretess jämlikt 35 kap 12 § p 6 OSL ska gälla även i domstolen för uppgifterna i protokollbilagorna. Åklagaren avser att i samband med huvudförhandling yrka att sakframställan med anledning av nämnda sekretess hålls bakom stängda dörrar samt att sekretess för dessa uppgifter jämlikt 43 kap 8 och 8 a §§ OSL ska bestå även efter det att förhandling har genomförts.

4. Beräknad tidsåtgång för förhandlingen: En dag.

5. Helena Hotza är anställd vid Polismyndigheten. Det hemställs att rätten, med beaktande av bestämmelsen i 29 kap 5 § 1 st 7 p brottsbalken, inhämtar yttrande från Polismyndighetens personalansvarsnämnd, box 122 56, 102 26 Stockholm

Anders Jakobsson

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ömbud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ömbud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se